

2 0 1 3 - 2 0 1 7

Op weg
met het verhaal
van God
en mensen

¹ Petrus 3, 15: Haw foar Kristus as Hear in hillich ûntsach yn it hert. Wês altiten ree om oan elk dy't dat freget, rekkenskip te dwaan fan 'e hope dy't yn jimme libbet. ¹⁶ Mar doch dat freonlik, mei earbied en mei in goed gewisse.

Beleidsplan *Protestantske Gemeente* De Gaastmar

Inhoudsopgave

pag. 3:	1. Inleiding
	2. Hoe het nu is en hoe wij er over denken
pag. 4:	2.1. Fusie 2005: één PKN-gemeente
	2.2. Te klein?
	2.3. De organisatie van onze gemeente
	2.4. Financieel
pag. 5:	2.5. Kerk en dorp: met elkaar vergroeid
	2.6. Kerk en recreatie
	2.7. Het gebruik van de Friese taal
pag. 7:	3. Organisatiestructuur 'Protestantske Gemeente De Gaastmar'
pag. 8:	3.1. Wat wij doen: een inhoudelijk overzicht
pag. 10:	4. Wat vinden we er van?
	4.1. Kerk zijn voor het hele dorp
	5. Ons geloof, visie op...
pag. 12:	6. Plannen
	6.1 Het verhaal doorvertellen
	6.2. Het Woord doen
	6.3. Openheid en gastvrijheid
pag. 13:	6.4 In gesprek
	6.5. Zichtbaar zijn
	7. Speerpunten en nieuwe plannen
	7.1. Jeugd en hun ouders
pag. 14:	7.2 Doopproject
	8. Plannen Pondok
pag. 15:	9. Meedenken en gemeenteavond

1. Inleiding

Midden in het Friese merengebied ligt Gaastmeer. Een dorp met ongeveer 300 inwoners. Door toestromende toeristen, 'boatsjelju' worden dat er zomers ongeveer 500. Gaastmeer heeft een eigen kerkelijke gemeente en een eigen voorganger. Hoe dat kan? En moet/kan dat wel zo blijven? Wat doen ze eigenlijk in zo'n kleine gemeente? U leest het antwoord in dit beleidsplan: onze successen, onze zorgen, onze plannen. Maar meer nog wie we zijn, wat we doen en wat we willen. Dit plan loopt tot en met 2017. In dat jaar zullen we weer gaan herijken en herschrijven. Ondertussen bespreken we jaarlijks of we nog op het goede spoor zitten en wat we eventueel moeten bijstellen.

Wij zijn een bijzonder dorp. Wie bij zonsondergang tussen de rietkragen uitziet over het meer, wie de boeren op het land bezig ziet en de kinderen zorgeloos buiten ziet spelen, zal het onmiddellijk begrijpen. Een hechte dorpsgemeenschap in een prachtige natuurlijke omgeving. Een dorp waar het nog heel gewoon is dat het dorpsfeest afgesloten wordt met een kerkdienst in de feesttent. En toch, wij zijn ook een gemeenschap die met beide benen in de wereld staat en zich realiseert dat het goed omgaan met Gods Woord ons niet altijd aan komt waaien.

Een kleine gemeenschap is nu eenmaal kwetsbaar en het blijft daarom belangrijk dat we op alle gebieden open staan voor elkaar en de wereld om ons heen. In dit beleidsplan geven wij aan hoe wij van plan zijn hier mee om te gaan. Met al onze verschillen en zienswijzen. Want anders denken mag. Sterker nog, dat verrijkt niet alleen onze gemeenschap maar ook ons geloof. Of om één van onze lijfspreuken te citeren: Wie alleen zijn eigen gelijk kent, kent daar maar weinig van.

2. Hoe het nu is en hoe wij er over denken

Vroeger waren er in Gaastmeer twee kerken: een gereformeerde en een hervormde kerk. En zoals in zoveel dorpen ging dat op den duur niet meer. Het werd te kostbaar om twee kerkgebouwen en

twee dominees te onderhouden. Dat had niet zoveel te maken met het teruglopend aantal gemeenteleden in Gaastmeer (nog altijd is 65% van de inwoners lid van de kerk), maar meer omdat het totale inwonertal van Gaastmeer terugliep. Woningen waar in het begin van de 20ste eeuw nog twee gezinnen met ieder 4 of 5 kinderen woonden, herbergden in de zeventiger jaren nog hooguit één gezin. Er moest dus wat gebeuren maar de keuze was beperkt: of de gereformeerden en de hervormden zouden apart verder

moeten met de kerken in het naburige dorp of ze moesten binnen het dorp de samenwerking zoeken. De keuze was niet moeilijk. De praktische voordelen wogen zwaarder dan de theologische verschillen. En dus werd in 1986 de Federatieve Gemeente van Gaastmeer opgericht. Als één van de eersten in het land.

Tegenwoordig weten we niet beter. De kinderen weten niet eens meer of ze hervormd of gereformeerd 'zijn'. We merkten het alleen nog als we als kerkenraad weer eens dubbele post ontvingen of dubbel geld af moesten dragen. Daaruit kwam voort dat we heel erg voor de fusie van de Protestantse Kerken waren. Op de synode hebben we destijds over ons dorp verteld. De

twistpunten en kwesties die anderen noemen, kennen we hier niet. Waarmee we maar willen zeggen dat het geen wet van Meden en Perzen is dat een kerkfusie alleen maar moeilijkheden oplevert. Gaastmeer was dus al gauw een gefedereerde gemeente die bestond uit het dorp en de buurtschappen Fiskersbuorren en De Lytse Gaastmar. Zomers zijn er ook nog een aantal meelevende watersporttoeristen, kampeerders en andere recreanten.

2.1. Fusie 2005: één PKN-gemeente

Op 25 juni 2005 zijn beide gemeenten officieel gefuseerd tot één gemeente: de 'Protestantske Gemeente De Gaastmar' was een feit. Ook nu liepen we voorop in het landelijk proces. De fusie werd in de feesttent, aan het eind van het dorpsfeest, bezegeld met het zetten van een aantal handtekeningen in het bijzijn van een notaris. De PKN-vlag wapperde toen de gehele dag op de kerktoren. En wij gaan nog steeds verder op de ingeslagen weg en met de vraag hoe wij van elke zondagse eredienst een feest kunnen maken. En vooral hoe wij, als gemeente, kerk voor het gehele dorp kunnen zijn en blijven.

2.2. Te klein?

Dat hangt er maar van af. Wij kunnen alle activiteiten uitvoeren die wij wenselijk achten en het aanbod van activiteiten is groot. Daarnaast kennen we elkaar en zijn we betrokken op elkaar. Wij kunnen niet anoniem blijven maar moeten verantwoording afleggen over hoe we met elkaar om gaan. Toch zeggen anderen, die van buiten Gaastmeer komen, dat wij een open gemeenschap zijn die hen het gevoel geeft welkom te zijn. Wij trekken ons dus niet terug in onze gemeenschap. Wij gaan er op uit en bezoeken regionale, provinciale en landelijke bijeenkomsten om inspiratie op te doen of anderen te inspireren. Ook nemen we actief deel aan het bovenplaatselijk werk waar de classis Sneek en het diaconaal werkverband Sneek-IJlst onder vallen. Op dit moment is een van onze ouderlingen lid van het classicaal moderamen.

2.3. De organisatie van onze gemeente.

Om maar met het belangrijkste te beginnen: de vrijwilligers. Wij kunnen nog steeds voldoende vrijwilligers vinden. Persoonlijk mensen benaderen en hen rechtstreeks vragen of ze mee willen helpen, werkt goed. Wat de vrijwilligers doen is bij punt 3.1. in een schema verwerkt. De Kerkenraad en het College van Kerkrentmeesters staan aan het hoofd van de plaatselijke organisatie. Verschillende andere organen voeren met hen het kerkelijk werk uit. En onze gemeente heeft een 'eigen dûmny' werkend in deeltijd voor 70%. We zijn dankbaar dat dit nog steeds mogelijk is.

2.4. Financieel

Buitengewoon belangrijk, zeker voor ons als kleine gemeente. En onze reserves zijn gelukkig nog groot. Niet alleen door de opgerichte stichtingen en fondsen door ds. Bruinsma maar ook door de royale vrijwillige bijdragen van gemeenteleden. Dominee Jelke Bruinsma voorzag in de vijftiger jaren al dat de kerk uit het dorp zou verdwijnen als er geen vast inkomen voor die kerk zou zijn. Hij zorgde er voor dat er recreatiewoningen werden gebouwd. Om dat te kunnen betalen richtte hij een stichting en een aantal fondsen op: een goede bron van inkomsten. Van de huur werd elk jaar een deel aan de kerk overgedragen voor het instant houden van de predikantsplaats. Inmiddels zijn de meeste huisjes in particulieren handen (de kerk heeft er nog twee) maar de Ichthusstichting maakt het financieel nog steeds mogelijk dat er voor de kleine kerkgemeenschap in Gaastmeer nu en in de toekomst een eigen voorganger benoemd kan worden. Ook de stichting 'Vrienden van Gaastmeer', bestaande uit oud-inwoners en mensen die, om welke reden dan ook, een warme band met Gaastmeer hebben, reikt ons bij bijzondere gelegenheden financieel vaak de helpende hand toe. Ook daar zijn wij dankbaar voor.

Wij kunnen gelukkig nog steeds, vanuit onze verantwoordelijkheid voor de medemens wereldwijd, meewerken aan verschillende projecten gericht op het welzijn van mensen. De diaconie heeft nog inkomsten uit grondbezit en dat willen we graag zo houden zolang we met die opbrengsten goede dingen kunnen doen. Met een degelijk financieel beheer en bovengenoemde steun hopen wij nog lang 'het financiële hoofd' boven water te houden.

2.5. Kerk en dorp: met elkaar vergroeid

Wij zijn zelfstandig en dat geldt niet alleen voor de kerkelijke gemeente. Gaastmeer heeft een herberg (restaurant) en een dorps huis. Een dorps huis alleen is voor een pachter niet snel rendabel te maken maar door de verplichte combinatie met de herbergexploitatie ontstaat een goede combinatie voor pachter en dorps gemeenschap. En ja, Gaastmeer heeft nog een basisschool, Mids de Marren. Klein maar kwalitatief een uitstekende school. Minister Bijsterveld kwam het ons zelf vertellen in 2011. Inmiddels zijn we alweer een paar jaar verder en de vraag of de school kan blijven bestaan dringt zich opnieuw op. Opnieuw dreigen de normen aangescherpt te worden en is er onzekerheid over het bestaan van de school. Met inzet van velen worden alle mogelijkheden onderzocht. En Gaastmeer heeft een eigen winkel. Toen de oude winkel dicht ging, is het tegenwoordige winkelgebouw door de dorps bewoners zelf verbouwd waardoor er gelukkig een doorstart gemaakt kon worden. Mede door de toeristen kan de winkel bestaan. Maar er is ook nog zoveel meer: de watersport, de vele campings, twee restaurants, Bed en Brochje, weidse weilanden, jachthavens en ga zo maar door. Voor een uitgebreide beschrijving zie de website www.degaastmar.nl. Wy binne d'r grutsk op.

Niet verwonderlijk dus dat kerk en dorp in zo'n kleine gemeenschap ook met elkaar vergroeid zijn: wij willen ook graag kerk-zijn voor het gehele dorp. Een aantal kerkdiensten is dan ook speciaal gericht op het gehele dorp: de tentdienst, de zomer-avonddiensten aan het water, de gezin-school-kerk-diensten, de startzondag, Kerst en Pasen, oud en nieuw en natuurlijk de doopdiensten en de rouw- en trouwdiensten. Tijdens deze diensten 'ademt de kerk uit' naar het dorp en zit de kerk vol. Ook in onze zorg voor elkaar betrekken wij het hele dorp. Pastoraat is niet alleen gericht op gemeenteleden maar op alle lief en leed in ons dorp, de dominee bezoekt in principe iedereen. Nieuwe inwoners voelen zich op deze wijze dan ook snel thuis in dorp en kerkgemeenschap. Sommigen van hen keren zelfs terug in de kerk terwijl ze in de vorige woonplaats al geen kerkelijke contacten meer hadden. Daar zijn we natuurlijk heel blij mee!

2.6. Kerk en recreatie.

Dat is natuurlijk in een watersportdorp als Gaastmeer een hoofdstuk apart. De mensen die hier hun vrije tijd doorbrengen willen wij gastvrij ontvangen in dorp en kerk. Sommigen van hen zien wij al jaren regelmatig terugkeren in de zomermaanden. Anderen komen in grote groepen onverwacht langs als ze een weekend in een zeilkamp doorbrengen. Niet ongebruikelijk dat er dan ineens 30 jongeren de kerk binnenstormen. En sommige recreanten zijn al zo thuis geraakt dat ze lid of gastlid van onze gemeente zijn geworden. Juist ook voor hen organiseren we een of twee zomeravonddiensten of een meditatieve wandeling in de buurt, het 'Kuijerje mei God'. Maar ook in de zondagse diensten weet men zich welkom. Met de gemeenten van Oudega en Heeg brengen wij zomers een recreatiekrantje uit waarin wij onze gemeente kort presenteren en waar in elk geval de kerkdiensten en de adressen van de predikanten worden vermeld.

2.7. Het gebruik van de Friese taal.

Het Fries heeft z'n verdiende plaats gekregen in de kerk de afgelopen jaren. Door het speels gebruik van de taal, vooral ook in liederen en in de omgang met de kinderen is er veel 'goodwill' gekweekt. Voor Nederlandstalige mensen is er in de diensten altijd een alternatief door Nederlandstalige vertalingen naast de Friese tekst te gebruiken. In de wintermaanden is er eens in

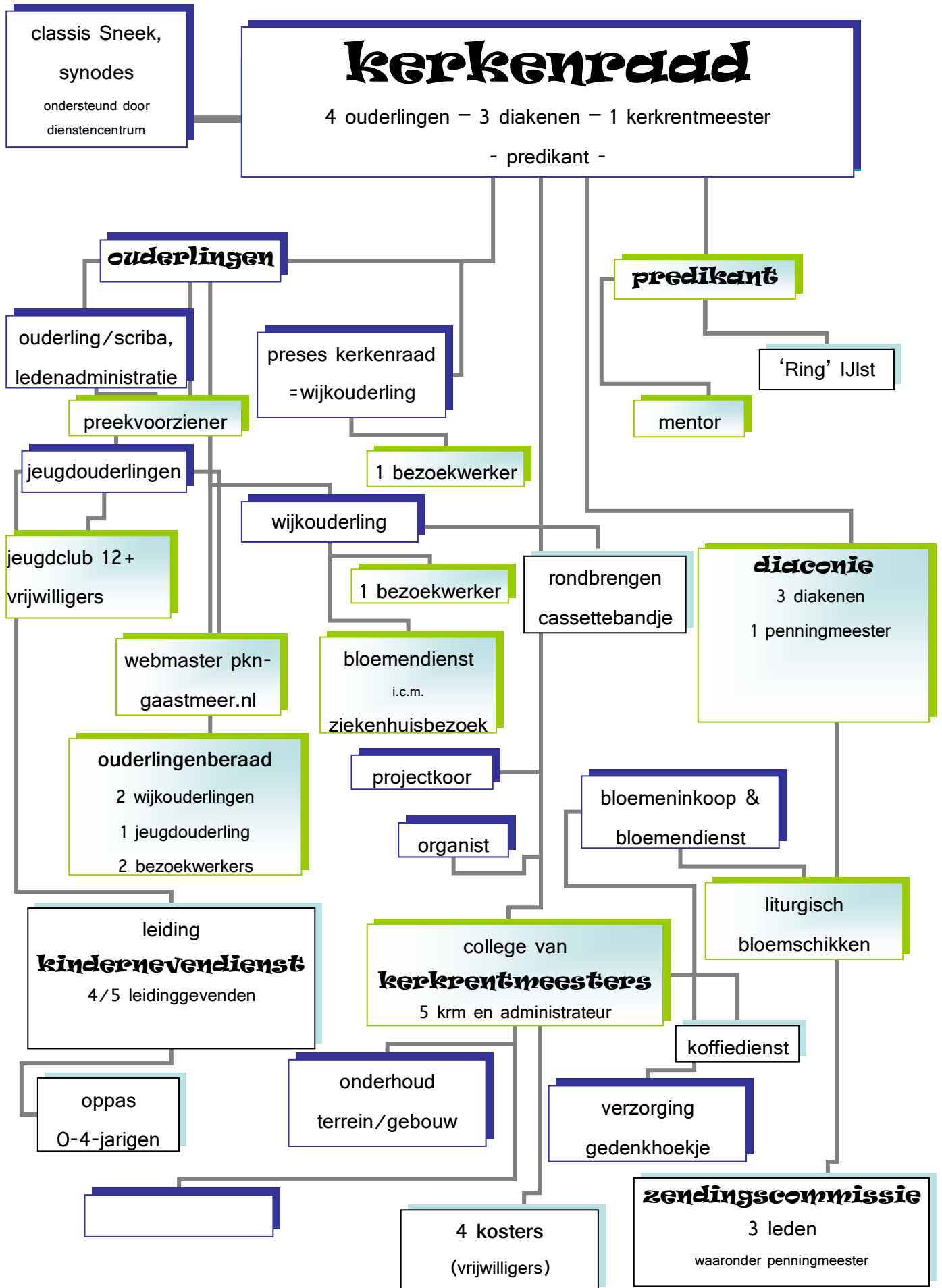
de maand een Friese dienst. 's Zomers zijn de diensten in het Nederlands maar wordt er ook aan de voorgangers van buiten Gaastmeer gevraagd in de dienst Friestalige elementen te gebruiken: een lied, gebed of Bijbeltekst. Het Fryske Lieteboek en de Fryske Bibel liggen altijd klaar. Wij zijn er inmiddels van overtuigd dat het gebruik van het Fries voor ons een toegevoegde waarde heeft. En is het niet zo dat iedereen die dat wil het Fries best kan verstaan? Wij krijgen ook van niet-Friestaligen positieve reacties op de rol die het Fries binnen onze gemeente speelt. En zeg nou zelf... je geloof belijden met dit prachtige lied van Hindrik van der Meer en Eppie Dam (Matteus 6,9-13), dat voelt toch net even anders. (Overige verzen in de bundel Tuskentiden, nr. 229)

1. God fan fier en hein ús Heit,
dat wy hil - lig - je jo nam - me,
ûn - der ús sa faak ûnt - wijd,
troch jo ei - gen bern be - skam - me.

3. Organisatiestructuur 'Protestantske Gemeente De Gaastmar'

3.1. Wat wij doen: een inhoudelijk overzicht

Hier een overzicht van de bijzonder werkzaamheden die door vrijwilligers binnen onze gemeente, meestal in samenwerking met de kerkenraad of de kerkrentmeesters worden gedaan. Een uitgebreide beschrijving van alles wat er gedaan wordt zou volgens ons hier te ver gaan. Toch willen we u graag een overzicht bieden van de meest bijzonder activiteiten. Dat er kerkdiensten zijn op de zondagochtenden, dat de kerkenraad en het College van Kerkrentmeesters hun vergaderingen houden en dat de dominee 'druk dwaande' is, dat neemt u wel van ons aan. Zoveel mogelijk andere vrijwilligers, niet bevestigd in het ambt, noemen wij hieronder.

wie doet het?	werksoort	toelichting
vrijwilligers	onderhoud en schoonmaak van de gebouwen	Iedere week maken twee schoonmakers de kerk en de bijgebouwen schoon. En bijna alle vrouwen doe mee. Een andere ploeg vrijwilligers houdt de buitenboel bij: onderhoud van gebouwen, tuin, kerkhof maar ook kleine of grote verbouwingen in de pastorie.
vrijwilligers	kosters	4 tot 5 kosters treden afwisselend elke zondag op als gastheer/gastvrouw van onze kerk en zorgen dat alle praktische, huishoudelijke zaken rond de erediensten goed verlopen. Ook de rouw- en trouwdiensten verzorgen ze.
vrijwilliger	herdenking van gestorvenen	Wij willen in onze gemeente hoe dan ook duidelijk zichtbaar aandacht geven aan hen die gestorven zijn. Een vrijwilliger heeft daarvoor een gedenkhoekje ingericht en houdt dat bij.
vrijwilligers	kindernevendienst en kinderoppas	Om de week, behalve in de zomervakantie, is er kindernevendienst voor kinderen van 4-12 jaar. Advent en de 40-dagentijd is er wel iedere week kindernevendienst. In overleg kan er ook oppas voor kleine kinderen worden geregeld.
vrijwilligers	jeugdclub	Activiteiten bedoeld voor de 12 tot 16-jarigen om elkaar ook na schooltijd te ontmoeten. Gesponsord door de gemeente. De leiding bestaat op dit moment uit 2 jongeren.
voorganger	Groothuis-bezoek	Gehouden in de pastorie, met maaltijd en rond een thema.
vrijwilligers	bezoek medewerkers	Twee bezoekdames doen voor de wijkouderlingen bezoekwerk. Ze houden daardoor contact met veel mensen, uit naam van de gemeente. Vooral 70-plussers krijgen dan aandacht. De bezoekjes hoeven niet per se een pastoraal tintje te hebben maar ouderlingen en predikant hebben wel regelmatig overleg met de bezoekmedewerkers.
voorganger, kerkenraad en vrijwilligers	Winterwurk	Aan het begin van het seizoen wordt het Winterwurkboekje gepresenteerd aan alle dorpsbewoners met een keur aan activiteiten. Van wandelingen (Jabikspaad) tot lezingen, van filosofisch kerk-café tot meditatief schilderen.
voorganger en jeugdouderling en	catechese	Voorganger en jeugdouderlingen verzorgen de catechese aan de jongeren. Aangeboden in twee blokken van 4 weken, voor de Kerst en voor Pasen.
voorganger kerkenraad en vrijwilligers	gemeente-avonden	Gemeenteavonden zijn er natuurlijk om verslag te doen van waar we ons als gemeente mee bezig gehouden hebben. De financiën komen aan de beurt maar ook het andere werk wordt besproken. Ook thematische avonden worden

		gehouden.
vrijwilliger	boekhouder of penningmeester	De penningmeester/boekhouder is formeel niet lid van ons college van kerkrentmeesters maar hij houdt met hen, op basis van zijn deskundigheid, alles financieel goed op orde.
vrijwilligers	liturgisch bloemschikken	Op hoogtijdagen werken twee gemeenteleden mee aan het maken van bloemstukken die passen bij de tijd van het jaar of het thema van de dienst.
voorganger en vrijwilligers	Recreatie, kerkenpad	Presentatie van onze gemeente tijdens de zomermaanden aan de toeristen. Dit gebeurt in samenwerking met Heeg en Oudega-Sandfirden-Idzega. Ook aanwezigheid op de kerkendagen in de zomermaanden.
vrijwilligers	bloemendienst	Het inkopen en rondbrengen van bloemen naar zieken en naar alle dorpsgenoten die, beurtelings, een bloemengroet van onze gemeente ontvangen.
vrijwilligers	preekbandje	De kerkdienst wordt opgenomen en wordt naar de mensen gebracht die daar behoefte aan hebben.
jeugdouderling en ouderlingen	Bezoekwerk en catechese aandacht voor bijzonderheden	Bezoekwerk gericht op de jeugd. Bijvoorbeeld: aandacht voor hen tijdens de examentijd. Meewerken in de catechese. De wijkouderlingen bezoeken gemeenteleden en andere mensen bij zowel blijde als droevige gebeurtenissen.
vrijwilliger 'liefhebbers'	organist kerkdiensten verrijken	Begeleiding van de samenzang in de eredienst. In stand houden van een 'projectkoor' bestaande uit zangers die bij gelegenheid, onder leiding van soms wisselende dirigenten, met nieuwe liederen onze diensten verrijken.
diaconie, ZWO-groep, vrijwilligers en predikant	collecteren en bijzondere acties	Beheer van diaconiegelden, financiële steun verlenen in de buurt en de wereld. Ook zijn er korte eenmalige acties voor bijvoorbeeld de Voedselbank, Dorcas. Of de blommenmerke. De diaconie steunt ook acties van anderen door bijvoorbeeld het verdubbelen van de opbrengsten.
kerkenraad en vrijwilligers	Startzondag. diensten op lokatie	In september wordt het seizoen feestelijk begonnen op een bijzondere wijze. Daarnaast ook diensten op lokatie: zomeravonddiensten, tentdienst, driekoningen.
Vrijwilliger	Preekvoorziening	Contact met de gastpredikanten, preekrooster voorzien, informatie opsturen naar de gastpredikanten.
vrijwilligers	koffiedrinken	Maandelijks, of als er iets bijzonders aan de hand is, drinken we na afloop van de zondagsdienst of bijvoorbeeld een doopdienst, samen koffie.
Webmaster	website	Bijhouden van de website www.pkn-gaastmeer.nl : diensten, foto's, preken etc.
Predikant en vrijwilligers	Eetklup	In de wintermaanden iedere maandag een gezellig diner samenstellen en samen eten.

4. Wat vinden we er van?

Dit overzicht van ons werk is een mooie overgang naar het volgende onderwerp in ons beleidsplan: hoe kijken we tegen dit alles aan?

4.1. Kerk zijn voor het hele dorp.

Verschillende keren valt in ons werkoverzicht te lezen dat wij ons niet alleen op onze eigen kerkelijke gemeenschap richten maar op het hele dorp. Enerzijds is dat een bewuste beleidskeuze, wij willen dicht bij het dorp staan. Anderzijds is het zo dat het dorp de kerk als een 'natuurlijk element' beschouwt. 'De kerk is de grootste vereniging van het dorp' zeggen we vaak. Voorbeelden van activiteiten die mede gericht zijn op het dorp: hulpacties, gelegenheidskoor, pastoraat aan niet-kerkleden, gezin-school-kerkdiensten, wandeltochten, tentdienst, startzondag, diensten op lokatie, medewerking van het corps tijdens hoogdiensten als Pasen en Kerst, schoonmaakrooster kerk en tuin, het rondbrengen van de zondagse bloemengroet, catechese

en club voor alle jeugd, Palmpasen voor alle kinderen, rommelmarkt voor dak- en thuislozen, leesklup, bijzondere rouw- en trouwdiensten, het herdenken van onze doden op de laatste zondag van het kerkelijk jaar etc. Deze verbondenheid van kerk en dorp vinden wij een groot goed. Wij krijgen op deze manier de gelegenheid om op heel natuurlijke wijze te laten zien wat kerkzijn voor ons betekent maar tegelijkertijd zien mensen ook wat de kerk van nu inhoudt.

Maar er is ook een keerzijde. De drempel is voor niet-kerkelijke dorpsgenoten nog steeds hoog. Niet iedereen weet of wil weten wat er in de kerk gebeurt, niet iedereen wil meedoen. Ook zien we dat mensen die eerder wel naar de kerk gingen, wegblijven, met name de ouders van onze jongeren. 's Zomers helpen de toeristen ons nog wel eens aan een volle kerk maar 's winters is het echt niet vreemd wanneer er 15 mensen in de kerk zitten. Kerkgang is voor veel mensen nu eenmaal niet een vanzelfsprekend onderdeel van het zondagse leven. Ons uitgangspunt is dat we daar mee leren omgaan en vooral dat we onze verantwoordelijkheid nemen, dat we een 'antwoord' geven op de situatie zoals die nu is. Niet met het doel om de kerk 'vol' te krijgen, wel om mogelijkheden te vinden om onze manier van kerk-zijn, het 'op weg gaan met het verhaal van God en mensen' gestalte te geven in het dorp. Denken in mogelijkheden dus want die mogelijkheden zijn er volop denken we...

5. Ons geloof, visie op...

*Bron van Zijn, die ik ontmoet in wat me ontroert,
ik geef u een naam opdat ik u een plaats kan geven in mijn leven.
Bundel uw licht in mij - maak het nuttig,
vestig uw rijk van eenheid nu.
Uw enige verlangen handelt dan samen met het onze.
Geef ons wat we elke dag nodig hebben aan brood en aan inzicht,
maak de koorden van fouten los die ons vastbinden aan het verleden,
zoals wij ook anderen hun misstappen kunnen vergeven.
Laat oppervlakkige dingen ons niet misleiden.
Uit u wordt de alwerkzame wil geboren,
de levende kracht om te handelen,
het lied dat alles verfraait,*

en dat zich van eeuw tot eeuw vernieuwt. (Het 'Onze Vader' in het Aramees)

Naast onze eigen prachtige en rijke traditie zijn we ook voortdurend op zoek naar nieuwe vormen, nieuwe woorden en mogelijkheden. Zowel binnen als buiten de kerk. Want er is niet één sluitende manier om te geloven. De Bijbel zelf reikt het ons al aan. Je kunt geraakt worden door het beeld van Jezus als de 'deur' naar jouw geloof, in de kerk dus. Maar je kunt ook geraakt worden door het verhaal van de Emmausgangers met wie Jezus meeloopt en het brood deelt, je kunt ook geraakt worden wanneer we meditatie door het Friese landschap kuieren. (Foto: onze wandelschoenen bij het Nijkleaster in Jorwerd). Geloven, Gods Woord is namelijk brééd. Wij vinden het belangrijk om dat te onderstrepen, het geloof te delen, elkaar te ontmoeten en er over te praten. Dat doen we bijvoorbeeld in het filosofisch kerk-café waar we op begrippen als 'zonde', 'het kwaad' of de Geest ingaan. Wat betekenen die begrippen voor jou. Een gemeente dus die met u, met jou en alle vragen die er leven, op weg wil gaan. Daartoe bieden we een gastvrije, open gemeenschap die ingaat op de vragen die er zijn. Want mensen, in en buiten de kerk, hebben in 2013 dezelfde levensvragen als de ballingen in Babel, ruim 26 eeuwen geleden, ver van huis... Hoe is alles geworden wat geworden is? Waar komen wij vandaan en hoe leef je een goed leven? Is er een God die ons gemaakt heeft en zegt: 'Jij mag er zijn?' Waartoe zijn we op deze wereld, die soms zo paradijselijk is en soms zo woest en leeg. Is er een God die dit ziet of zijn we weerloos overgeleverd aan het lot? Valt er nog wat te hopen, is er iemand die in Gods naam licht kan maken in onze duistere wereld? (Vrij naar Nico ter Linden, Het verhaal gaat...).

Mensen mógen op heel verschillende wijze over God denken en spreken. Het verhaal van God en mensen in de Bijbel laat deze verscheidenheid zelf al zien en biedt tegelijk de zekerheid van die ene God die met ons op weg gaat. Een God die mensen lief heeft en hen tot bloei wil laten komen. Een God die mogelijkheden schept en nieuw leven schenkt. Een God die ons inspireert en opvangt. Een God die zichtbaar wordt als wij mensen met Hem op weg gaan. Jezus Christus gaat ons daarin voor. Zijn levensweg, dood en opstanding maken God zichtbaar. En ja, de verhalen vragen ook van ons dat wij ons verstand er bij houden, ons verdiepen in de achtergrond van die oude verhalen en antwoorden zoeken op onze vragen. Daarom leggen we bijna altijd de nadruk op het geloofsgesprek: in de kerk, in de vorming en toerusting, in het leven zelf.

Kortom, ons motto voor het beleven van het geloof in onze gemeente is:

'Op weg met het verhaal van God en mensen.'

Een verhaal dat vraagt om van woorden, het Woord, daden te maken. Een visie die we ook willen uitdragen in het dorp. Wij willen aansluiten bij de dorpsgemeenschap en ons niet terugtrekken op ons eigen eilandje omdat wij kerkelijk zijn en anderen niet. Want wij zijn er van overtuigd dat 'het verhaal van God en mensen' voor iedereen een verrijking is, een stukje levenskunst ook.

In de bijzondere diensten kunnen wij het dorp tonen wat wij in huis hebben en waar wij trots op zijn. Het zijn de zondagen met een gouden randje. In die diensten willen wij kwaliteit bieden door een goede voorbereiding en een afgewogen, duidelijke, afwisselende en brede liturgie. Wij kiezen aansprekende thema's, hebben in het bijzonder aandacht voor kinderen en jeugd en maken zoveel

mogelijk gebruik van talenten uit het dorp. Kerk zijn is voor ons: mensen aanspreken, luisteren naar hun verhaal, hen serieus nemen, ons verhaal doorgeven en hen alle vrijheid laten daar naar te luisteren. Vanzelfsprekend weten we dat wij dit allemaal voor elkaar krijgen omdat er een groep betrokken en ijverige mensen is. Die mensen die vaak in de kerk te vinden zijn en zich verantwoordelijk voelen voor wat er gebeuren moet, de 'kerngroep', zeg maar. Die mensen ook die de sobere en stille diensten in de Stille Week bezoeken. Diensten die een heel ander karakter dragen dan een dienst waar het hele dorp op af komt maar die met evenveel zorg voorbereid en gevierd worden. Dat zijn de momenten waarop onze gemeente even 'inademt'. Dat ritme van intieme diensten en diensten met een brede uitstraling is karakteristiek voor onze gemeente. Hetzelfde geldt voor het winterwerk: naast het groothuisbezoek en de thema-avonden voor het gehele dorp, zijn er ook activiteiten waar een kleine groep op afkomt: een kloosterbezoek, meditatief schilderen, Kuierje mei God op Pinksteravond etc. Het is precies die balans die onze gemeente zo levendig maakt. De oude man die zijn pet eerbiedig afneemt en 'Goeie dûmny' roept en het kleutertje van vier dat enthousiast vanaf het schoolplein roept: 'Hoi dominee Tieneker'.

6. Hoe gaan we verder?

Het is belangrijk dat onze kerkelijke inspanningen, ons kerkenwerk aansluit op onze visie op geloven. In dit laatste deel van het beleidsplan geven we een overzicht en nieuwe plannen.

6.1 Het verhaal doorvertellen

Wij willen het verhaal doorvertellen. Een verhaal met een boodschap, ook voor onze tijd. In onze kerkdiensten komt dat tot zijn recht door Gods woord te verbinden met ons eigen leven, waar raakt het verhaal mijn leven? Daarnaast kiezen we voor passende hedendaagse liturgische vormen in een taal die dicht bij je hart komt. Dat kan natuurlijk het Fries zijn maar het gaat altijd om woorden die ons hart raken... taal voor je ziel, noemen we dat, de taal die Jezus spreekt opdat wij begrijpen. Daarnaast proberen we zoveel mogelijk uitleg en achtergrondinformatie te geven over de tijd en de omstandigheden waarin de verhalen tot stand zijn gekomen. Want we geloven niet alleen met ons hart en onze ziel, ook met ons verstand. Alle diensten met onze eigen voorganger zijn eigenlijk bijzondere diensten, met heel vaak extra zorg voor en van de kindernevendienst of andere thema's en doelgroepen.

6.2. Het Woord doen

Wij willen het niet alleen bij woorden of het Woord laten. Wij willen ook het Woord in de praktijk brengen. Er zijn voor onze medemens, dichtbij en verder weg. Dat vraagt inzet en betrokkenheid, niet alleen van de predikant, ouderling, bezoekermedewerkers, bloemendienst maar van elk gemeentelid. Maar zeker ook de concrete zorg voor onze medemens in materiële nood. Soms zelfs de zorg voor de eerste levensbehoeften. Natuurlijk moeten wij ook onze aardse zaken beheren als goede rentmeesters van deze wereld. Kerkrentmeesters nemen die zorg voor hun rekening. Ook op financieel gebied moeten wij verantwoorde keuzes maken om alles wat wij willen ook mogelijk te maken. Dat geldt voor onze kerk en de gebouwen, maar ook voor onze activiteiten.

6.3. Openheid en gastvrijheid

Wij willen gastvrij en open zijn naar buiten. Dus veel laagdrempelige activiteiten voor de verschillende doelgroepen. Als voorbeeld noemen we de eetklup: inmiddels een groep van negen mensen die in de wintermaanden 1x per maand samen eten. Maar ook de leesklup is een goed voorbeeld: het loopt goed en wordt ook bezocht door leden die geen lid zijn van onze gemeente. Daarnaast is er veel aandacht voor de kinderen: hun verhaal wordt gerelateerd en geïntegreerd in de

kerkdienst. Datzelfde geldt voor de catechese in de pastorie, het gaat altijd over jouw leven in relatie met God en de mensen om je heen. En verder zijn de voorbeelden legio: de diensten in de zomer aan het water, de contacten met de zeiljongeren en de vaste vakantiegasten, het projectkoor waar ook niet-kerkelijken in meezingen, de persoonlijke aandacht in lief en leed ook als je niet in de kerk komt, de dominee die je gemakkelijk even aanspreekt tijdens het boodschappen doen in de dorpswinkel, de tentdienst waar je toch bij moet zijn ook al geloof je niks etc. En wat dacht u van een startzondag op de boerderij met daarna een brunch voor 70 deelnemers? Kortom: iedereen is welkom, je wordt aangesproken, met respect voor jouw eigen traditie en achtergrond...

6.4 In gesprek

Daarnaast gaan we graag met elkaar in gesprek. Want een gelovig mens zijn betekent dat je steeds weer rekenschap aflegt over dat wat jou draagt, waarvan je leeft en waartoe je leeft. Jezelf voortdurend afvragen wat geloof in Jezus Christus betekent, hoe jij als christen met de wezenlijke problemen van het menselijk leven omgaat. En dat betekent dat je eerst jezelf bevraagt. Want wil je in gesprek met de ander dan zul je eerst jezelf een antwoord moeten geven. En het helpt als je dat samen kunt doen. Denk aan ons eerste filosofisch-kerk-café waar we spraken over dat boeiende thema 'zonde'. En waar we unaniem 'besloten' dat zonde betekent dat je niet op tijd ingrijpt in jezelf (n.a.v. het verhaal van Kaïn en Abel). Het valt dus te organiseren. Dat doen we met de groothuisbezoeken, de gespreksavonden, de lezingen, de thematische gemeenteavond, de leesklup, de bezinningsmomenten voorafgaand aan de vergaderingen. Maar er zijn natuurlijk nog veel meer al dan niet-georganiseerde geloofsmomenten: de pastorale gesprekken bij lief en leed, tijdens de koffie na de dienst, tijdens het liturgisch bloemschikken, samen een wandkleed maken, meditatief wandelen met een tekst, met het koor God de lof toezingen, pannekoeken eten op de Startzondag, tijdens het schoonmaken van de kerk. Want God is tenslotte overal aanwezig.

6.5. Zichtbaar zijn

We vinden het belangrijk om als kerk en kerkgemeenschap zichtbaar te zijn en te vertellen over wie we zijn en wat we doen. De mogelijkheden die we hebben en benutten zijn o.a.: Facebook (predikant), onze website www.pkn-gaastmeer.nl (sinds begin 2011) met altijd een update van de laatste activiteiten (verslagen, filmpjes en foto's), kerkdiensten, preken van onze eigen voorganger, liturgische bloemschikkingen etc. Inmiddels staat de teller op 4402, dat zijn dus ruim 2000 bezoekers per jaar. En dat is best veel voor ons kleine dorp. Daarnaast is er het regionale 'Ringbléd' dat in 9 dorpen wordt gelezen, het zomerse recreatiekrantje met Heeg en Oudega, huis-aan-huis-blaadjes voor bijzondere activiteiten als rommelmarkten, acties voor Dorcas, de Voedselbank, slaappleatsen voor pelgrims; de dorpskrant De Praatmar (moet weer worden opgepakt). Het Winterwurkkantje met al het winterwerk en soms een gezellig boekje voor een speciale dienst als Driekoningen of het verhalenboekje voor de gezin-school-kerk-diensten worden ook huis aan huis verspreid.

7. Speerpunten en nieuwe plannen

Veel van wat we doen in onze kleine gemeente, willen we blijven doen. Maar we vinden het ook tijd om in te grijpen en nieuwe plannen te ontwikkelen. Op de avond met ds. Wim Beekman - 'Leve de dorpskerk' - constateerden we al dat de kerk, onze Pieltsjerke, nooit uit het dorp zal verdwijnen. Maar de vraag is of het in *de huidige vorm* eeuwig houdbaar is. Ook bij ons is het niet meer

gebruikelijk dat je iedere zondag de gang naar de kerk maakt. Ook bij ons is de jeugd, en in het bijzonder hun ouders, afwezig in de kerk. En ja, als een kind zelf mag kiezen of hij naar de catechese gaat dan is dat antwoord dus 'Nee'. En al jaren is er geen belijdenisgroep meer en doopouders zie je soms nooit meer terug. En toch, wij zijn en blijven, zoals je dat mag noemen, ongeneeslijk religieus. Zestig procent van de Nederlandse bevolking heeft iets met geloof en spiritualiteit. Dat zie je ook aan de enorme deelname aan meditatieve weekenden, pelgrimstochten, stilteweekenden, kloosterbezoeken. En men betaalt er grif voor. Maar ook de duizenden bezoekers en miljoenen kijkers van The Passion kunnen we hier noemen. De inhoud is er wel maar de vorm, daar gaat het dus óók om. En ja, er is heel veel over te schrijven en te lezen maar laten wij gewoon aan de slag gaan en de speerpunten invullen voor de komende jaren. Met elkaar, dat wel... want de 70% positie van de predikant kent ook z'n grenzen. Dat moet ook gezegd. Willen we samen gemeente blijven dan zullen we ook samen de taken op moeten pakken als we méér willen.

7.1. Jeugd en hun ouders

Gelukkig komen ze nog, onze catechisanten. En daar zijn we blij mee. Goede avonden hebben we altijd en het is goed toeven in de pastorie. En we durven wel te stellen dat het inhoudelijk meer dan gemiddeld is. Denk aan de kruisbeelden die de jongeren onlangs gemaakt hebben. Zeer indrukwekkend. Daarnaast constateren we dat veel ouders van onze catechisanten nooit meer een stap in de kerk doen. En daar moeten we aan werken. Het plan is om voor de ouders van schoolgaande jongeren twee activiteiten per jaar te organiseren: voor en na de catecheseblokken. Dus één in het najaar en één in het voorjaar. Te denken valt aan een 'wereldmaaltijd' voor ouders, bereid door hun kinderen of een aktie voor de voedselbank of de dak- en thuislozen. Ook gaan we proberen twee kerkdiensten te organiseren voor de jongeren. Let wel, proberen. Ideeën zijn welkom. Tijd, plaats, inhoud, muziek? En nemen we dan ook maar een gezinsouderling er bij? Daarnaast kunnen we zoeken naar mogelijkheden om de contacten met de school nog intensiever te maken. Dat we, naast de gezin-school-kerk-dienst waar alle ouders de kerk bezoeken, meerdere samenwerkingverbanden zoeken. Misschien een gezamenlijke kerstviering in de kerk? Of een uurtje filosoferen/bijbeluitleg met de dominee? Is die ruimte er?

7.2 Doopproject

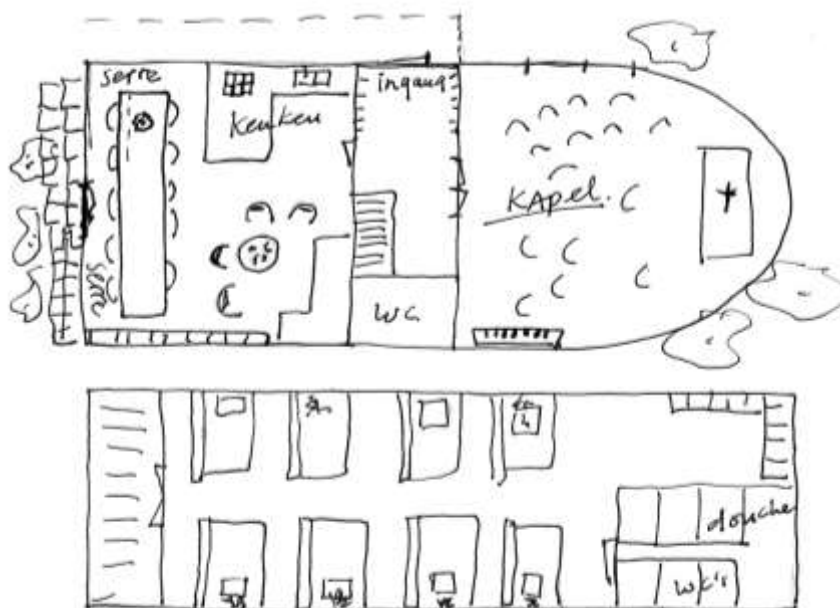
Waar we ook mee willen starten is het doopproject. Want dopen betekent wel iets. En draagt ook verantwoordelijkheid in zich. Wie zijn kindje de voorbije vijf jaar heeft laten dopen wordt uitgenodigd voor dit programma. Het zijn avonden waarop we praten over onze eigen geloofsbeleving en over hoe we geloof vorm geven met onze kinderen thuis.

8. Plannen Pondok

Begin jaren 80 schrijft dominee Bruinsma een indringend persoonlijk verslag in het notulenboek van de Stichting. Zijn plannen voor een stiltecentrum in Gaastmeer gaan niet door, het dorp is er nog niet klaar voor. Hij schrijft op het laatst: 'Soe it wier wêze dat folle letter ús hûs dochs 'iepen kleaster' is? Nee, niet op die plek, dat kan niet meer. Maar wel op een andere plek. Nu het Pondok (Indisch voor hutje, een tijdelijk vakantieoptrekje, de naam is ooit bedacht door mw. Bruinsma) leeg staat is er ruimte voor nieuwe ontwikkelingen en plannen. Want verkoop is voor de kerkenraad geen optie. Op de gemeenteavond zullen we die redenen noemen maar iedereen kan het zelf ook bedenken. Wat wel een mogelijkheid is is het Pondok deel uit laten maken van ons gemeente en kerk-zijn. Een multifunctioneel stiltecentrum inclusief 'kapel' waar een groep van 8 personen kan slapen, werken, recreëren, mediteren, wandelen etc. Let wel,

een nieuw gebouw. De huidige staat van het Pondok is namelijk erbarmelijk en willen we 't rendabel maken dan zullen we moeten investeren. Een nieuw, multifunctioneel gebouw, groot in z'n kleinheid. Aan de oostkant en aan de achterkant kan wellicht bijgebouwd worden. En aan de voorkant een serre met grote tafels, een keuken en zitkamergedeelte, boven een grote slaapzaal met 8 bedden, douches, en een eigen kapel aan de achterzijde. Een voorzichtige krabbeltekening, voor het idee...

Een aantal Pondok- ideeën die in de kerkenraad besproken zijn.

1. Wie een beetje in het kerkwereldje rondkijkt ziet dat de huidige kerkgang terugloopt. Dat weten we en dat begrijpen we ook. Dat betekent niet dat de mens niet meer religieus of spiritueel is. Integendeel. Overall in het land worden cursussen aangeboden: van meditatieweekenden tot pelgrimswandelingen, van bijbels koken tot stiltedagen. Zet een pelgrimstocht voor 50 mensen op de agenda (Jorwert) en floep, binnen een mum van tijd zit het vol. Maar ook de kloosterweekenden of meditatievakanties zitten al snel vol. Daar is een wereld te winnen, ook in Gaastmeer.
2. Een rekenvoorbeeld. De opbrengst van het Pondok was zo'n € 3000,- per jaar. Stel dat je in het nieuwe stiltecentrum 10 keer per jaar een driedaagse aanbiedt voor acht personen. En stel dat iedere deelnemer (heel laag ingeschat) € 150,- betaalt. Dat maakt $8 \times 150 = 1200 \times 10 =$ € 12.000,- Daarnaast is het natuurlijk ook een fantastische reclame voor ons dorp. Gaastmeer weer eens flink op de kaart zetten.
3. Onze eigen predikant kan deze dagen verzorgen. Misschien als onderdeel in het grote werkgeheel, misschien als zelfstandig ondernemer. Dat valt uit te zoeken en te organiseren. Aan onderwerpen, methodieken en thema's geen gebrek. Maar ook een wandeldagtocht is een mogelijkheid: beginnen met koffie en een dienst, een wandeling met meditatieve teksten en vragen en vervolgens als afsluiting weer een dienst. Kosten per persoon € 25,-? Noem eens wat?
4. Je kunt je zelfs voorstellen (denk maar even hardop mee), dat we in de toekomst dan ook de predikantskrimp vóór zijn. Want in de huidige vorm van kerk-zijn zal er ongetwijfeld een moment komen waarop een 70% predikant financieel niet meer haalbaar is. Met de nieuwe uitdaging van het Pondok zou je die 70% kunnen behouden of wellicht naar een 80% predikantsplaats of meer toe kunnen groeien. Het zou ons niet verbazen. Consequentie is wel dat het profiel van een eventueel nieuw te beroepen predikant op dit werk ook toegespitst wordt. Maar die predikanten zijn er genoeg...

5. Onze Pieltsjerke blijft het uitgangspunt. Juist voor de hoogtijdagen en diensten en in de zomer voor onszelf en onze vakantieasten. Maar in de winter, wanneer we weer op ons zelf zijn, kunnen we de kerkdiensten in onze eigen kapel houden. Klein en intiem. Maar ook is het een mogelijkheid om er vespers en andere doordeweekse vieringen te houden. Of de Stille Week of... En in die kleine, intieme sfeer mag je misschien ook aan de predikant vragen om meer zondagsdiensten te draaien? Want de vorm zal toch iets anders zijn, meer ruimte voor andere vormen ook. Scheelt weer in de kosten...

6. Daarnaast kan een dergelijke ruimte natuurlijk ook in de weekenden of doordeweeks verhuurd worden aan derden: cursussen, kookdominee's, meditatief schilderen, wandeldriedaagsen enz. Maar ook te denken valt aan rouw- en trouwdiensten in kleine kring; voor mensen die niet echt bij een kerk horen maar toch een geschikte lokatie zoeken. En hoe vaak hoor ik kerkenraden niet verzuchten: 'Waar kunnen we een dagje vergaderen buiten ons eigen dorp?' Wat dachten jullie van Gaastmeer? Aan het water en met de mogelijkheid om in de kapel je dag te beginnen en te eindigen? Welkom!

7. En natuurlijk blijft de recreatieve bestemming erop zitten. Als een extra buffer en als bron van inkomsten. Voor families, vriendenclubjes en noem het maar op. Wat zou je voor zo'n fantastische 8-persoons vakantieplek kunnen vragen in het hoogseizoen?

En wij?

Naast de genoemde vieringen kan het gebouw, mits niet verhuurd, ook onszelf nieuw élan en plezier geven. We noemen de eetklup (groot fornuis graag), de leesklup, filosofisch kerk-café, iedere zondag na de dienst koffiedrinken in de serre, vrijdagavondkroeg met de jongeren, catechese, filmavonden (want er komt natuurlijk ook een beamer en een scherm in), yoga-lessen, meditatielessen, tentoonstellingen, kleine muziekkuitvoeringen, gewoon een uurtje stilte in de kapel, samenwerking met het Nijkleaster in Jorwert. Nog meer voorbeelden?

9. Meedenken en gemeenteavond

Vanzelfsprekend staan wij ieder jaar stil bij de doelstellingen van ons beleidsplan. Wij doen dat in de kerkenraadsvergaderingen aan het begin van ieder jaar. We bekijken dan of de activiteiten nog voldoen aan de eisen die wij er aan stellen. Wat is het deelnemersaantal, verloopt alles naar tevredenheid? Dit beraad kan leiden tot tussentijdse bijstelling van dit plan, activiteiten afstoten en/of nieuwe activiteiten opstarten.

En voor nu geldt dat we ons bezinnen op de Pondokplannen. 'Soe it wier wêze dat folle letter ús hûs dochs 'iepen kleaster is?'. Wie weet. De kerkenraad legt de plannen graag aan de gemeente voor. **Op maandag 27 mei 2013 is er een gemeenteavond** (aanvang 19.30 uur) en bespreken we de plannen met elkaar. Vooraf kan iedereen

natuurlijk ook reageren. Op het beleidsplan zelf en op de Pondokplannen. Graag zelfs. Dat kan mondeling of schriftelijk bij onze voorzitter Piet Visser (aldwar@hetnet.nl) of onze scriba Grietsje Leenstra (gleenstra@bouwbedrijfleenstra.nl). Eventuele ideeën, wijzigingen en/of aanvullingen kunnen we dan nog verwerken.

Met een hartelijke groet, de kerkenraad van de Protestantske Gemeente De Gaastmar, april 2013.

*Naar welke situatie je ook kijkt,
als je geen liefde hebt gezien
heb je niet goed gekeken. (Els Thissen)*

